

Практична робота 5

ВІЯВЛЕННЯ ПРИКЛАДІВ ПРИСТОСУВАНЬ ДО СЕРЕДОВИЩА ТА СПОСОБУ ЖИТТЯ В КОМАХ

Мета: виявити особливості будови комах, які забезпечують їм пристосування до способу життя.

Хід роботи

1. Розгляньте комах.
2. Зверніть увагу на форму тіла. Знайдіть голову, груди та черевце.

Вовчок
звичайний

Денне
павичеве око

Красотіл
пахучий

Водолюб
великий

Блоха котяча

3. Розгляньте органи, розміщені на голові комах.
4. Знайдіть на тілі комах крила та ходильні кінцівки. Зверніть увагу на особливості будови крил і ходильних кінцівок.
5. Результати своїх спостережень запишіть у таблицю:

10 балів

Ознака	Вид комах				
	Вовчок звичайний	Денне павичеве око	Красотіл пахучий	Водолюб великий	Блоха котяча
Форма тіла (видовжена, обтічна, сплющена з боків, широка)					
Ротові органи (гризучий, сисний, колючо-сисний, лижучий)					
Спосіб живлення (нектар квітів, кров тварин, хижацтво, коріння рослин, водні рослини)					
Особливості будови крил (перетинчасті, сітчасті, надкрила, напівнадкрила, відсутні)					

Особливості будови ходильних кінцівок <i>(бігальні, стрибальні, риючі, плавальні, хапальні, збиральні)</i>					
Середовище існування <i>(грунтове, водне, наземно-повітряне, на тілі хазяїна)</i>					

Висновок. 2 бала

Проаналізувавши будову різних комах, доповніть речення:

1. Форма тіла та особливості будови крил комах насамперед залежать від їхнього _____.
2. Різноманітність типів ходильних кінцівок є результатом пристосування комах до різних способів _____.
3. Будова ротового апарату комах (гризучий, сисний чи інший) чітко відповідає їхньому _____.
4. Отже, пристосування у зовнішній будові забезпечують комахам можливість успішно виживати у певному _____.